

Så kompenseras den som är hemma mest

PRIVATEKONOMI

Få föräldrar delar lika på föräldraledighet, vad och deltidssarbete trots att det är det säkraste sättet att få en rättvis pension. Det kan innebära ett ekonomiskt bakslag i framtiden, men det finns sätt att kompensera den som är mest med barnen.

Annika Sundin arbetar deltid med kommunikation och hållbarhet. På torsdagar och fredagar är hon hemma med Gerda, fyra år.

–Barn är olika. Även om vi har en fantastisk förskola vill vi att Gerda ska vara med familjen än hon är där. Vi gjorde samma sak med Hulda innan hon började skolan.

Maken Robin jobbar heltid på ett IT-säkerhetsbolag och prioriterar att vara med familjen all ledig tid. Han var föräldraledig i omgångar tre månader när Hulda, sju år, var liten men har ännu inte hunnit ta ut sin föräldraledighet med lillasyster, det tänker han göra framöver. Det har aldrig varit ett problem för Annika och Robin vem som gör vad och de har alltid haft en öppen dialog kring ekonomin.

–Robin tjänade mer än mig så vi gjorde så här. Vi är jättemåttliga. Vi hjälps åt och han är lika engagerad i barnen som jag är. Vi har gemensam ekonomi, det enda som skulle kunna bli problem är om vi separerar för min pension är lägre än Robins, delvis på grund av att jag arbetar deltid, säger Annika.

De anser båda att de jobbar lika mycket även om Annika arbetar mer hemma och därmed utan lön. Det har dock gnagat i dem att Annikas pension kommer att påverkas negativt. För några år sedan gick de till en pensionsrådgivare som tipsade om att Robin kunde överföra sin premiepensionsrätt till Annika. Hade Robin kunnat dela med sig mer av sin pension hade han gjort det, men det får man inte göra i Sverige.

Annika och Robin Sundin är långt ifrån ensamma om att ha delat ut tiden med barnen som de gjort. Sammanboende kvinnor med barn under sju år är den grupp som har den lägsta betalden arbetstiden enligt statistik från Statistiska Centralbyrån, (SCB).

Ole Settergren, analyschef på Pensionsmyndigheten berättar att frågan om att kunna dela med sig av sin pension utreddes på 1990-talet. Societaldemokraterna var emot det och jurister och tjänstemän

Vanlig lösning. Familjen Sundin har gjort en traditionell uppdelning där Annika varit mest hemma med barnen Hulda och Gerda. De anser båda att de jobbar lika mycket även om Annika arbetar mer hemma och därmed utan lön. Foto: Anders Wiklund/TT

kom fram till att det skulle bli för krångligt.

–Man kan överföra sin premiepensionsrätt, men det är inte så stor del av pensionen. Betoppet kan max bli cirka 10 000 kronor per år – vilket i runda slängar blir 50 kronor i pension per månad.

Ingela Gabriellson, privatekonom på Nordea, tror att många småbarnsföräldrar missar att prata om framtiden. –Pensionen känns långt

borta, men det är viktigt att prata igenom om ekonomin känns orädd och se till så att man förstår varandra. Ofta har paret liknande ekonomi när de är unga. Det är när barnen kommer som det börjar bli skevt.

Det är väsentligt att bygga upp förtroende kring ekonomin, menar hon.

–Det är viktigt att båda är ärliga och samlar all infor-

mation kring löner, lån och utgifter och utgår från det. Och så får man hoppas att det i grunden finns en gemensam vilja till kompensera om en tar större ansvar för barnen. Dens som jobbar deltid bör inte betala mer än lönen motsvarar och det kan vara värt att se över om det går att ha ett privat sparande. Det ligger i båda föräldrarnas intresse att båda kan känna sig trygga.

Annika Sundin känner sig ändå nöjd med sitt och Robins gemensamma val.

–Vad som i händer kommer jag aldrig ångra att jag spenderade den här tiden med barnen. Men jag efterlyser bättre information och ännu fler tips om hur man planerar för en jämställd ekonomi för alla par som inte lönearbetar exakt lika mycket. (TT)

Helena E. Källgren

Tips

Ingela Gabriellson, Privatekonom Nordea.

GÖR EN GEMENSAM PLAN

● Lägga alla kort på bordet. Intressen, drömmar, prioriteringar, kvittion, lån – allt!

● Se över alla kostnader för att maximera ekonomin under den period en förälders inkomst är lägre så säkrare möjligheterna att spara pengar för att kompensera den som tar störst ansvar för barnen.

● Se till att vill ni som föräldrar betalar i proportion till sin lön. Den som jobbar deltid bör inte betala mer än lönen motsvarar.

● Även om det var några år det värt att planera och spara för den framtida ekonomin. Båda föräldrarna ska känna sig trygga.

● Oppna hellre en kapitalförsäkring eller ett investeringssparkonto, ISK. Pensionssparande är inte fördelaktigt längre.

Källa: Ingela Gabriellson, privatekonom, Nordea

TÄNK PÅ PENSIONEN

● På pensionsmyndigheten, se finns exempel på hur föräldraledighet och deltid påverkar pensionen.

● Den ena föräldern kan föra över sin premiepension till den andra. Fyll i blanketten "Anmälan om överföring av pensionsrätt för premiepension" på pensionsmyndigheten.se

● Inom offentlig sektor får du som är född från 1988 full insättning till tjänstepension tills barnet fyller åtta år när du är hemma.

● Säkraste sättet att få rättvis pension är att dela på tiden med barnen.

Källa: Pensionsmyndigheten

Man kan överföra premiepensionsrätten, men det är inte så stor del av pensionen.

Ole Settergren, analyschef Pensionsmyndigheten